

AKNAMENTESÍTÉS - KIEMELT MŰSZAKI FELADAT

Nemes József mk. alezredes, hadműveleti főtitzt
MH Szárazföldi Vezérkar, Műszaki Főnökség

1999. március 2-4. között a németországi Münchenben megrendezésre került a NATO tagországok részére szervezett fenti című konferencia.

A konferencia célja: A NATO országok és a belépő új NATO tagok vezető beosztású műszaki tisztjei, parancsnokai számára ismeretbővítést, konzultációs lehetőséget, információcserét biztosítani az alábbi témában:

- nemzeti akna-adatbankok bemutatása;
- egységes NATO adatbank alapjainak megteremtése;
- humanitárius célú aknamentesítés aspektusai.

A konferencia lehetőséget nyújtott a nemzeti akna-adatbankok tevékenységének összehangolására, tapasztalatcserére.

A Magyar Honvédség delegációjának tagjai :

- **Vass János** mk ezredes, SFOR MMK¹ parancsnok,
- **Szőke Róbert** őrnagy, SFOR MMK törzsfőnök,
- **Nemes József** mk. alezredes MH SZFVK MŰF-ség hdm.főti.

Végrehajtott program :

- **1999.03.02. Konferencia megnyitása**
  - Munkacsoportok megalakítása

---

¹ MMK – Magyar Műszaki Kontingens

- Ismerkedés a Bundeswehr Műszaki Iskolája szervezetével
- Missziós tapasztalataival
- Aknadokumentációs központ megtekintése
- Nemzeti akna-adatbankok bemutatása

- **1999.03.03. Szekciós tevékenység**

- Humanitárius aknamentesítési tevékenység feladatai
- Nemzeti akna-adatbankok további ismertetése
- NATO egységes aknaadatban alapjainak kialakítása
- Együttműködési feltételek kialakítása

- **1999.03.04. Következtetések levonása**

- Keletkezett nézeteltérések egyeztetése
- További feladatok meghatározása

Összegzett tapasztalatok

A konferencián küldöttségünkön kívül az alábbi államok hadseregeinek képviselői vettek részt :

Belgium	Olaszország
Kanada	Norvégia
Görögország	Hollandia
Cseh Köztársaság	Lengyelország
Dánia	Törökország
Franciaország	Egyesült Királyság
Németország	Amerikai Egyesült Államok

A delegációk vezetői többnyire az adott hadsereg műszaki iskoláinak parancsnokai, vagy azok képviselői voltak. A küldöttségek legtöbbször helyet

kapott egy-két fő műszaki zárással, akna-adatbankokkal kapcsolatos szélesebb ismeretekkel rendelkező szakember.

A bemutatók során megismerkedtünk a Benelux államok, a német, az olasz, a francia, a kanadai, az amerikai és az angol rendszerekkel. A bemutatott adatbázisok több vonatkozásban azonosságokat mutattak, elsősorban az adatok hardver és szoftver igényét illetően. Ezek legjellemzőbb vonásai : WINDOWS '95, '97 operációs rendszer, MS OFFICE programcsomag szolgáltatásai, CD RAM olvasó, ACCESS adatbázis-kezelő, színes nyomtató stb.

Az adatbankok létesítésének célja :

- kibocsátott papírtömeg csökkentése
- egyszerűsített adatkezelés
- információbővítés
- információ elérési lehetőség bővítése
- mentesítési, hatástalanítási fogások közvetlen elérhetősége.

A legfejlettebb rendszerek alkalmasak műholdas kapcsolatot létesíteni a terepen felderítést, vagy mentesítést végrehajtó alegységgel (műszaki felderítő szakasz, felderítő harcjármű szintig.) Itt megfelelő laptop áll rendelkezésre az információ kezelésére és csatlakoztatható videokamera a képi információk vételére. Az információs kapcsolat másik végpontja a számítógépes akna-adatbank.

A megismert rendszerek közül átvételre, kiegészítésre, felhasználásra legalkalmasabbnak a belga küldöttség által bemutatott, négynyelvű adatbázis mutatkozott. Kialakított moduljai, szolgáltatásai, a kezelő felületek kellően praktikusak. Valamennyi programra jellemző, hogy 4-7 éves fejlesztő munka eredményeként jöttek létre. Közvetlen terjesztése, átadása nem vagy csak kor-

látozottan, (demo változat) várható. Kivételt jelent a fenti belga fejlesztésű és CD-n tárolt adatbázis melyet végső formába öntés után, várhatóan április hónapban a fejlesztők készséggel átadnak.

A feldolgozott információhalmaz lehetőséget biztosít a várható alkalmazási területen jelentkező műszaki harcanyagok és azok semlegesítésére vonatkozó ismeretek megszerzésére és bővítésére. Jellemző, hogy a partner NATO tagországok műszaki törzsei és szakalegységei rendelkeznek ezen információk feldolgozására, kezelésre alkalmas eszközökkel.

E téren hazai vonatkozásban jelenleg nagyságrendi lemaradás tapasztalható, ugyanis a Magyar Honvédség legmagasabb szintű műszaki irányító szervezete (MH SZFVK MÜF-ség) nem rendelkezik, akárcsak a demo anyag feldolgozására alkalmas számítástechnikai eszközzel. A Magyar Honvédség műszaki szakcsapatainál e téren 5-6 évvel ezelőtt tett kezdeményezések is megrekedtek a fejlesztés kidolgozói szintjén a szükséges számítástechnikai eszközrendszer hiánya miatt.

Ugyancsak tanulságos tapasztalat, hogy a konferencia résztvevői közötti együttműködés természetes és mindennapos kapcsolattartási formája a részletkérdések telefonon történő egyeztetése, az írásos anyagok cseréje Internet segítségével. Ezzel szemben, jelen körülmények között a fenti legmagasabb szakirányító szervezet vezetője részére technikailag nem biztosított akár egy belföldi távhívás közvetlen lehetősége, nem hogy nemzetközi Internet kapcsolat létesítése. Így csak erősen korlátozott módon tudjuk a felkínált kapcsolatokat felvenni és a jövőben várható együttműködési feladatoknak megfelelni.

A humanitárius feladatokkal kapcsolatos szekció munkáját a résztvevők szélesebb körben értelmezték és az egymás tájékoztatásán és tapasztalatok átadásán kívül az jelentősebb eredményt nem hozott.

Személyes véleményem szerint a házigazda német fél által bemutatott és a kísérletek végső stádiuma előtt álló komplex aknafelismerő és információs rendszerükben rejlő lehetőségeket körülményes és talán harcászati vonatkozásban talán felesleges is igénybe venni. ***Miről is van szó ?***

A rendszer lényege a következő :

Az aknaveszélyes területen tevékenykedő műszaki felderítő szervezet felderítője ismeretlen aknával való találkozás esetén képes arról a helyszínen videó-felvételt készíteni. A harcjárműben található laptop és műholdas rádiókapcsolat segítségével kapcsolatot teremt a müncheni akna-adatközponttal, ahol veszik a rögzített akna digitális képét. Az adatbankban rögzített információkkal összehasonlítva rövid úton azonosítható a talált robbanószerkezet és ugyanazon az úton visszaküldhető a hatástalanításra vonatkozó szöveges és képi információ.

Miért tartom ezt körülményesnek és nehezen kivitelezhetőnek ?

Harcászati körülmények között, még ha a fenti technikai lehetőségek adottak is, nem valószínű, hogy sok idő állna rendelkezésre aprólékos hatástalanítási eljárások alkalmazására. Legvalószínűbb ilyen esetekben valamilyen gépi aknataposó vagy megsemmisítő gép alkalmazása, illetve robbantásos eljárás.

Békefenntartó műveletek során azért látom jelentőségét ennek a rendszernek, mert a felderítés során előtalált ismeretlen típusú aknákról szerzett információkat gyorsan el lehet juttatni a központi adatbankba, kiegészítve a telepítés, az álcázás, rejtés, előfordulás, stb. adataival. Ezen adatokhoz viszont szinte a szolgáltatás és feldolgozás után azonnal valamennyi hasonló technikai feltétellel rendelkező munkahelyen hozzá is lehet férni.

Képzés területe

A konferencia célja tulajdonképpen éppen a közös hozzáférési lehetőségű, egységes, információtartalmában korrekt adatbázis létrehozása volt. Ilyen adatbázisnak a felkészítés során is nagy jelentősége lehet, mert széleskörű ismereteket biztosít a hallgatóknak, a képzésben résztvevő szakembereknek, különös tekintettel a mindig bővülő információkra és megújuló adatokra. Speciális és célirányos kurzusok esetén, például békefenntartó műveletekre, vagy adott hadszíntérre készülő szakállomány részére konkrét ismereteket nyújthat.

A konferencia végkövetkeztetése :

- a NATO tagországok részére történő aknaadatbázis összeállítása időszerű és szükséges;
- valamennyi résztvevő kész a meglévő adatbázisa adatait rendelkezésre bocsátani (egyesek bizonyos feltételekkel);
- létre kell hozni egy munkacsoportot, amely egységes elvek alapján kidolgozza a NATO akna-adatbankot;
- hasonló szakkonferencia keretében a munkacsoport ajánlása alapján véglegesíteni kell ez elfogadott formát és a hozzáférést biztosítani a tagországok számára.

A konferencián való részvétel biztosította a közvetlen kapcsolatteremtés lehetőségét. Megismertük más országok e témában kidolgozott és meghatározott fejlesztési irányait. Lehetőséget kaptunk a müncheni Műszaki Iskola Akna-adatközpontja és akna-adatbankja igénybevételére a saját adatbank, illetve akna információs központ kialakítására.